

Viðkomandi íkast til fullveldistosið

Oddagrein

Eitt ógvuliga viðkomandi íkast var tað, sum Jógvan Mørkøre, samfelagsfrøðingur, gav fullveldisrøðaskiftinum í Sosialinum í gjár: At samgongan eigur at játta andstöðuni pengar til at gera sína egnu hvítbók.

Jógvan Mørkøre hevur rætt í tí, at fullveldisrøðaskiftið er farið av kós - ikki minst tí, at samgonguflokkarnir hava fingið allar serfrøðingarnar at argumentera fyri júst fullveldisætlanini hjá landsstýrinum.

Javnaðarflokkurin og Sambandsflokkurin hava ongan lívsins kjans at koma við einum eins væl kvalifiseraðum útkasti. Men hetta merkir als ikki, at hugskot teirra ikki eru nóg góð. Tað merkir bara, at samgongan situr við taktiska trumfinum - og myndugleikanum.

Alt tosið og gruggið - og allar illneitararnar, ið serliga tjóðveldisfólk hava grýtt eftir andstöðufólki, hevur givið kjakinum eitt álvarsligt skot fyrri bógvinn - og hevur einans verið við til at leggja sjógv millum samgongu og andstöðu í ríkisrættarliga spurninginum. Einasta, ið fáast kann burtur úr hesum er, at vit fáa somu tápuligu stöðu, sum í 1946. Eitt samfelag - gyrt í brøkur av innanhýsis klandri!

Løgið kortini, at eingin hevur nevnd henda møguleika - at andstöðan eisini kundi skrivað eina hvítbók. Landsstýrismaðurin í sjálvstýrismálum hevur tosað so nógv um eina fólkarræðisliga tilgongd - men tá komið er til skarpskeringar, so hevur hann slongt út, at andstöðan bara er komin við ósannindum og lygnum.

Landsstýrismaðurin hevur tosað so nógv um Hvítubók sum ein amboðskassa, og hevur hann við hesum sipað til, at allir flokkar kunnu taka til sín tað, ið teir halda vera skilagott. Undir hesum liggur kanska ein duld tilætlan um, at bókin ikki er merkt av fullveldisætlaninum hjá landsstýrinum - hóast arbeiðssetningurin júst var fullveldi og ikki tað, sum Javnaðarflokkurin ella Sambandsflokkurin hava ætlað.

At andstöðan ger vart við hetta er væl skiljandi - serliga havandi í huga kjakið seinastu vikurnar.

Tað er gott, at fólk ið kann velja. Men best hevði verið, um fólk ið hevði fleiri møguleikar í at velja.

Tí er tað eitt sera áhugavert sjónarmið hjá Jógvani Mørkøre: — Ein hvítbók hjá andstöðuni at viga upp í móti við...

Sosialurinn

Viðmerking:

Tað er eingin skomm at blíva gamal

• "Hví skal eg noyðast úr arbeiði, tá eg fylli 67 ár, tá eg kann vera í logtinginum ella landsstýrinum til eg verði 90?" Spurdi ein meg.
• "Tað er eingin skomm at blíva rúkkur, tað er ein æra." Segði ein kona úti á ellisheiminum.
• William Heinesen byrjaði at klippa myndir, tá hann var 75.
• Mærsk Mc Kinney Møller er stjórnarhóast sín hoga aldur.
• Móðir Theresa var aktiv, hóast hon var aggandi gomul.

Tað er gott, at "eldraárið" setir ljóskastaran á tann partin av Føroya fólki, sum hevur lagt grundvöllin undir føroysku nútíðina.

Í veruleikanum eru tey gomlu heilt vanlig menniskju, sum bara hava livað longur enn hini. Tey hava upplivað Føroyar upp á gott og illt. Tey hava spart og spinkað, hava føtt ótal av børnum, velt alt landið frukttagott, røkt björg, haga og hav, tey hava yrkt og sungið, handlað og skapt virði, sum bæði kunna metast í pengum og ikki.

Nú eru summi móð. Tey njóta tað at "eiga dagin". Og tað skal vera teimum væl unt.

Men tey eldru verða fleiri. Teir stóru árgangirnir eftir kríggið eru ikki blivnir gamlir enn. Og vit fáa færri

børn enn fyrr.

Tey ungu, sum eru "mitt í verðini" stremba eftir fáum børnum, góðum arbeiði og góðum bústaði. Einkil um tað. Tey vísa samfellsinn, lata heitvina av inn-tøkuni til kollektiv, sam-felagið, og fáa ágóðan av tí sum sjúkrahús, skúlar etc. Og tey hava tað stravið, mangan. Og ferð á í livinum - alt skal ganga skjótt. Eisini livið. Helst í bili. Og áðrenn langt um liður, eru eisini tey við at eldast, og hvat so?

Tað verða færri og færri føroyingar, sum fara at forsyrgja Føroyum. Tey færri børnini, sum í sínum lagi eisini fáa fá børn, fáa - um vit ikki beinanvegin broyta hugburð(holdingin), - eina ómenniskjansliga byrðu at bera, tá tað verða tey, sum standa "mitt í verðini".

Tí er verandi tvungin 67 ára-pensiónsaldurin ein katastrofa longu um 20 ár. Um skil skal vera í, verða vit noyðast at hækka pensiónsaldurin skjótast møguligt, soleiðis at fólk, sum vel at merkja ynskja og orka tað, arbeiða nokur ár afturat.

Verðið vís í, at natúran sjálf fer at sálða frá. Men enn á døgum finnst fólk sum Mc Kinney Møller, enn á døgum liva 70 ára gomul sum fyrsta dagin; tey eru glegg við drúgvum lívsroyndum, tey hava sínar heilt serliga kynsbýttu dygdir, og allur samleiki

teirra, identitetur, hongur saman við tí at gera, at virka, rætt og slætt at arbeiða við onkrum teimum dæmar, møgulega færri tímar enn fyrr, møgulega við ról-igari ferð, men kortini við góðari dygd, og tey eiga ikki á nakran hátt at verða straffað afturfyri.

Tey hava sjálvi í ein mandsaldr spart sína fólka-pensión saman og lænt stat-inum hana. Nú skulu tey hava hana útgolnað, við húð og hár og nakad væl aftrat.

Ein litur av olju kostar í dag kr. 3. So ein fólka-pensiónistur skal av við allar sínar "matpengar" tann mánan, hann fyllir oljutangan.

Hetta er tann stóra skommin, sum eini 12 - 18 lögting hava jabbað og brigsast um líka síðan fólka-pensiónin kom í gildi her á landi. Pensiónin er ov lítill mínar damur og mínir harrar!!! Hon er á tí internati-onala hungursmarkinum. Hon er orsökini til, at summi ongantið kunnu hava gestir til matna, kunnu fara til sjónleik, kunnu eta úti ella hava tær vøkru lampurnar tendraðar í stovuni - alt beskeðin ting, sum geva tær lívskvalitet. Öll eru samd um tað; men eingin ger nakad við tað - hvørki í góðum ella í ringum tímum.

Tey gomlu verða koyrd uttan fyri hegnið, og tey

koma sær so illa at jamra, tað er skomm.

Men tað er als eingin skomm at blíva gamal, "tað er ein æra". Tann dýrkan av glamor og forlornum lívskvaliteti, sum floymir út úr heimins sjónvørpum, (har ein kvinna yvir 50 ár verður hildin at vera ov gomul at lesa tíðindir upp), tað er skomm og alt ein stór lívs-lygn.

Har sum eingi børn og gomul eru, (t.d. í nazistisku fangalegunum), er okkurt spennandi galið.

Tí kunnu Føroyar ganga á odda - fyrri eina ferð skyld - og broyta kós. Geva teimum eldru virðiliga kor - nú. Hini londini, sum júst hava sama trupulleika, kunnu so kanska fáa eitt hugskot at fylgja í hølunum - um tey vilja.

Oddvør Johansen
12 okt 1999

Óskikkiligr klaksvík-ingar til Oyrarbakka

Leygarkvøldið verður Late Night Show á Oyrarbakka, og tað er undirhald fyrri tey, sum tola eitt sindur av hvørjum

Teir leggja ikki fingrarnar í millum - klaksvíkingarnir, sum nú fara at ferðast kring landið við Late Night Show.

Leygarkvøldið verður lagt fyrri í Eydunni á Oyrarbakka, og seinni gongur leiðin til Sands, Suðuroyar og Havnar. Frammanundan hevur hetta show lagt klaksvíkingar niður.

Tað hevur leingi verið upp á tal, at menninir aftanfyrri Late Night Show skuldu á rundferð í Føroyum, og nú verður tað um-siðir til veruleika.

Late Night Show er undirhald fyrri vaksin, tað er bæði frekt og speiskt, og alt er fyrri mark — næstan.

- Vit hava allatíðina hildið fast um, at at Late Night Show ikki skal verða persónligur ágangur ella guds-spottandi, men annars

smæðast vit ikki við at taka evni upp, sigur Kári Sólstein, sum er ein av monnum aftanfyrri showið.

Nógv umtalað

Saman við honum luttaka Jan Gardar, Óssur Hentze og David Sundskarð á pallinum, og í lotuni verja hesir mans til framförsluna á Oyrarbakka.

- Tað er torført at siga fólk, hvat tey kunnu venta av Late Night Show, tí tey kenna ikki konseptið. Vit kunnu bara ráða teimum til at koma og uppliva tað, sigur Kári Sólstein.

Late Night Show er fjøl-broytt undirhald. Tað er stand-up undirhald, tættir og sangir, fyriestrar og sketsjur. Alt er skrivað til showið, og øll hugsandi evni verða tikin upp. Greitt verður frá,

hvussu tað er at vera grill-ikkari (tað eru fólk, sum eru vanabundin at grillmati) og greitt verður eisini frá, hvussu til dæmis Depil fekk sitt navn.

Late Night Show hevur verið sera væl umtókt og umtalað í Klaksvík. Tá var

showið partvís lokalt, men alt tað lokala tilfarið er skift út, nú rundferðin Føroyum byrjar.

Late Night Show verður í Eydunni á Oyrarbakka leygarkvøldið kl. 22.30

ek

Okkara kærri pápi, verfaðir, abbi og langabbi

HEINI OLSEN

Heini hjá Hans Eriki, Klaksvík

andaðist í heiminum týsdagin 12. okt. 1999, 79 ára gamal.

Familjunnar vegna

Christian, Maria, Nicolina, Mikkjal og Heri